

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VÅRBILD FRAN SMÅLAND. — AMATÖRFOTO. C. BANCK. HÅLSINGBORG.

22:DRÅ ÅRG.

DEN 1 MAJ 1921

N:o 31

efter porträtt.

Kliché: Goss Ribbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Ivar Widén.

Det finns väl inte någon sångintresserad i vårt land som inte mött Ivar Widéen. Kanske mängen ej ens fäst sig vid namnet men ändock blivit gripen av hans vackra serenad för manskvartett och barytonsollo till Karlfeldts sköna dikt "Tallarnas barr och björkarnas blad" eller studsat till vid åhörandet av den präktiga dalamarschen, "Marschen går till Tuna". Men Ivar Widéen är en man som med förkärlek gömt sig bakom sitt verk och sitt arbete. En och annan gång har han framträtt som manskördirigent även utom sin egen närmaste krets. Det har varit då han gått ut på sängarreor med Smålands sångarförbund vars förste förbundsdirigent han varit ända till denna vår. Just i dagarna har han avgått och fått sin efterträdare. Vid ett sådant tillfälle kom han till Stockholm och väckte stor uppmärksamhet vid en konsert på Skansen. Eljest har han hållit sig i skymundan och drivit sitt verk i det tysta.

Ivar Widéen föddes den 21 mars 1871 i Bellö klockaregård, belägen invid sjön Bellen i Småland, Jönköpings län. Fadern var klockare och folkskollärare på platsen. Han flyttade snart till Jersnäs, men Bellö är i alla fall på ett särskilt sätt förknippat med Ivar Widéens musikaliska utveckling. Hans morfader bodde nämligen kvar i Bellö och hos denne fick pilten tillbringa långa perioder. Det var också av honom han fick sin första musikaliska utbildning. Morfadern var nämligen också mycket musikalisk och hade genomgått Musikaliska Akademien. Ofta satt denne, berättar en författare i tidskriften "Ur nutidens musikliv", i arla morgonstunden vid sitt klavér och spelade Mozarts sonater med ett egendomligt staccatoartat föredrag.

För den unge Ivar öppnade sig ingen annan väg i livet, ansåg man, än den som far och farfar gått, och han skulle således bli skollärare. Som en början kom han 1886 till Linköping för att där taga organistexamen för den dåvarande domkyrkoorganisten Fredrik Thorselius. En gång gästades staden av August Lagergren som var organist i Stockholms slottskyrka och lärare i Musikaliska Akademien i orgelspelning. Denne fick höra Widéen och förmådde honom att giva seminariekarriären på båten och söka in vid konservatoriet i Stockholm. Han kom dit 1888. Här studerade han i olika klasser och var även elev i kontrapunkt för Joseph Dente, en sträng och noggrann herre, som visste lära sina elever att skriva en fast och klassisk stil.

När Widéen 1891 hade avslutat sina studier vid Musikaliska Akademien började han, såsom så många andra musiker måst göra, att draga sig fram med undervisningsverksamhet. En ung privatlärare, ännu okänd för publiken, har det emellertid inte för fett och Widéen såg sig naturligtvis om efter någon fast anställning. Det bästa som för tillfället stod att få var organistbefattningen i Laholm. Att komma från Stockholm till Laholm kunde ju ej precis se ut som befördran och det berättas att Widéens ovannämnde lärare Dente sagt om dessa planer: "kommer Widéen till Laholm, så blir det bara att komponera i toddy". Men att det blev annat av, sörjde Widéen själv för. Han hade en lycklig förmåga att snoka reda på musikbegåvat folk och att väcka intresse för sången, och så samlades kring honom en hel skara sångare, som man väl kan antaga blevo de första som sjöngo Widéens sedan så berömda och omtyckta manskvartetter. I närheten av Laholm fanns också en betydande man, vars hjälpsamma vänskap säkert gjort livet rikare för Widéen under denna tid av hans liv, nämligen godsägare Adolf von Möller på Skottorp. Han hade ett stort musikbibliotek och en musiksalong med en konsertflygel. Där musicerades och genomgicks all möjlig musik både gammal och ny. När godsherrn sedan låg vid riksdagen måste den unge organisten följa med till Stockholm för att höra mu-

sik. Genom samme mans förmedling fick också Widéen sin första förläggare.

Men det var naturligt att en man med Widéens gåvor skulle längta till ett större arbetsfält. Han sökte och fick år 1900 platsen som domkyrkoorganist i Skara och året därefter blev han musiklärare vid det gamla ärorika läroverket i denna stad. Den icke minst betydelsefulla delen av hans verksamhet på denna plats har varit hans handledning och examinering av unga organister. Här arbetar han alltjämt och har som dirigent för Skara Musiksällskap gjort en väldig insats för musiklivets höjande i denna del av Sverige. Dessutom har han som redan nämnts varit dirigent för Smålands sångarförbund och var en tid även förbundsdirigent i Västergötlands sångarförbund.

Widéens mest bekanta kompositioner äro hans manskvartetter. Utom de redan nämnda, "Tallarnas barr och björkarnas blad" och "Dalmarschen", har han skrivit åtskilliga som inte blott höra till de mest sjungna utan även till de allra värdefullaste i sitt slag. Bland dem kunna anföras "Sommarfrid i Soleid" (komp. 1897), "Spelmansvisa", "Tindrande, fagra stjärnor", "Sigurd Jorsalafar" och framför allt "Smålandssången" ("Röd lyser stugen bak hängbjörkens slöja"), som särskilt i Småland blivit nästan en nationalsång.

Men hans djupaste tonverk äro att finna bland hans kyrkliga kompositioner. Där ha hans kontrapunktiska begåvning och förfinade smak kunnat komma helt och fullt till sin rätt. Hans hymner och koralförspel höra till det bästa som skrivits i vårt land av kyrkomusik och förena på ett lyckligt sätt en hög musikalisk kultur med en enkelhet och klarhet som gjort dem till verkliga glädjespridare. Hans största verk på detta område är en just fullbordad "Själamässa".

Ivar Widéen fyllde den 21 sislidne mars femtio år och blev då föremål för de hjärtligaste hyllningar från både när och fjärran. Ett bevis bland många på vilken ställning han genom sin tonsättareverksamhet lyckats erövrå å sig bland svenska sångare är den paroll som Svenska sångarförbundet till hans jubileumsdag lät utgå till sina länsförbund över hela landet. Under årets lopp skall varje förbund i sin stad anordna en Widéenkonsert, av vilkas behållning skall skapas en hedersgåva åt Widéen i form av ett stipendium som skall möjliggöra för honom att företaga en utrikes studieresa.

*

Till portr. å nästa sida.

K. Teatern i Stockholm har glädjen av ett i alla avseenden celebrert besök, vilket till och med, trots den Grünevaldska uppsättningen till "Simson och Delila", blivit betecknat som vår operasångs märkligaste händelse. Det är kammarsångerskan och den mycket omtalade primadonnan vid Operan i Wien, fru Marie Jeritza, som, föregången av stor reklam, den 18 april första gången lät höra sig från vår operascen, som "Tosca". Och det märkliga har inträffat att såväl publik som kritik helt fallit till föga under erkännande av att ryktet denna gång varit välgrundat. Omdömet gäller icke blott konstnärinnans underbara sång, som dock står på höjden av ungdomlig glans och skönhet, utan i lika hög grad hennes dramatiska utformning av den i och för sig själv sydlandskt lidelsebetonade kvinnogestalten. Det var som om ett ovärdigt brusat fram över scenen, eldande de medspelande såväl som publiken. Kvällen blev till en upplevelse för operan. Bifallet dånade som en orkan efter varje aktslut. Och den 20 april återgav fru Jeritza "Toscas" konstnärligt sett nära nog motpol som Elisabeth i "Tannhäuser". Även här kom samma entusiasm den underbara sångerskan till del. Och detsamma torde väl bli fallet också med de återstående två rollerna som "Aida" och "Salome" kanske i all synnerhet den sistnämnda.

Fru Hilma Svedbom, född Lindberg, framlidne sekreteraren i Musik. akad. d:r Wilhelm Svedboms efterlämnade maka, som för någon tid sedan avled i Stockholm, 64 år gammal, har i sitt testamente gjort donationer till ett belopp av omkr. 1,300,000 kr. Bland donationerna kunna nämnas stipendie- och understödsfonder till högre allmänna läroverket och elementarskolan för flickor i Härnösand på resp. 100,000 och 50,000 kr., vidare 25,000 kr. till Fredrika Bremerförbundet samt belopp på 10 à 20 tusen kronor till ett flertal filantropiska och religiösa inrättningar och föreningar. Den därefter återstående förmögenheten c:a en million kronor skall tillfalla Konsertföreningen i Stockholm, eller om dennas verksamhet skulle upphöra annan likartad förening därstädes och användas som bidrag till uppförande av ett konserthus i huvudstaden.

*
En rätt så märklig tilldragelse i Göteborgs, särskilt inom orkestermusiken, rika musikliv har i dessa dagar timat i och med det första uppförandet med egna krafter av en Wagneropera. Stora Teatern i Göteborg har under sin nya led-

1 Maj 1921. Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
• ILLUSTR. • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 31. Kliché: Gots, Gbg.
I blå dubbelton färg.

Fröken Renée Björling vid K. Dramatiska Teatern. Efter foto. av G. Hård (f. d. John Hertzbergs atelier) Stockholm.

ning, vilkens kraftiga och konstmedvetna arbete man haft anledning uppskatta så som skett, redan hunnit giva flera fullviktiga prov på sin avsikt att bäst möjligt framföra god konst inom operett och opera. — Efter några av de förstnämnda, alla mottagna av en förtjust publik och en nästan lika förtjust press, ryckte operan in med "Carmen", dirigerad av kapellmästare Michael Press vid Göteborgs symfoniorkester, varur hjälpkrafter hämtats. — Även här framgång och erkännande. — Nu har teaterledningen vågat sig på en Wagneropera "Den flygande holländaren" och — så som det ofta går den därje — försöket lyckades över all förväntan. — Huvudrollerna sjöngos av herr och fru Carl Lejdström till allmän belåtenhet, men huvudansvaret vilade på en ung här debuterande kapellmästare — herr Lill-Erik Hafgren, och honom tillkommer också främst äran av framgången.

Lill-Erik Hafgren är född i Stockholm 1881 men har idkat sina musikstudier i Tyskland. Var på sin tid repetitör vid operan i Frankfurt a. M. men övergick till banan som pianist, blev senare direktör för konservatoriet i Neustadt a. d. H. Egnade sig under krigstiden i Berlin åt komposition och konsertverksamhet. Av komposi-

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre.
LILL-ERIK HAFGREN. Göteborgs Stora Teaters nye kapellmästare som inlett sitt dirigentskap med ett lyckat första framförande där av Richard Wagners "Den flygande holländaren".

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre.
DOKTORINNA HILMA SVEDBOM som förutom betydande filantropiska donationer i efterlämnat testamente anslagit omkring en million kronor till Stockholms blivande konserthus.

tioner är särskilt att nämna en violinsonat i A-dur.

Omedelbart efter första framförandet av "Den flygande holländaren" och den succés den blev till, engagerades herr Hafgren fast vid Stora Teatern som kapellmästare. — Och nu går Göteborg och undrar vad som härnäst skall ske.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre.
FRU MARIE JERITZA från Operan i Wien som med utomordentlig framgång gästsuppträtt å K. Teatern i Stockholm. — Text å sid. 482.

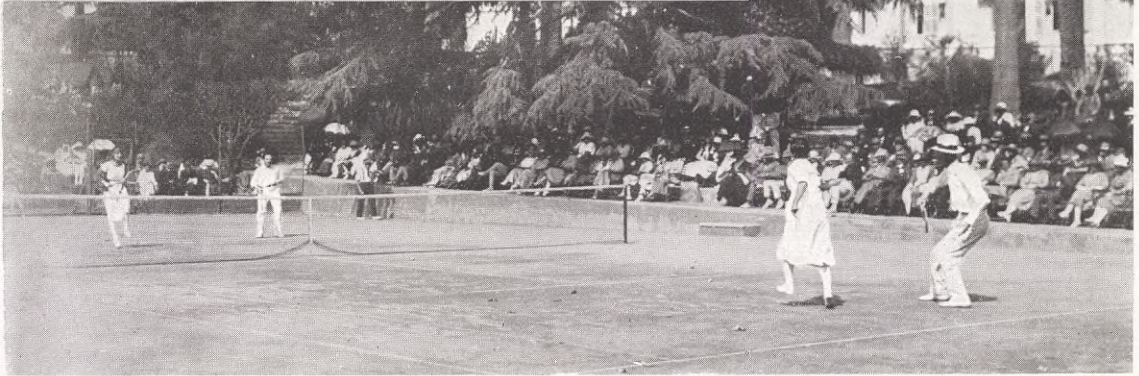

FRÅN KONUNG GUSTAFS REKREATIONS-
BESÖK VID RIVIERAN.

Det märkliga tennispartiet i Cannes mellan konungen och mrs Beamish samt ex-konung Manuel av Portugal och m:lle Lenglen.

Överst fr. v.: Mrs Beamish, konung Gustaf, m:lle Lenglen och ex-konung Manuel.

Därunder: Ögonbllcksbild från ett av partierna.

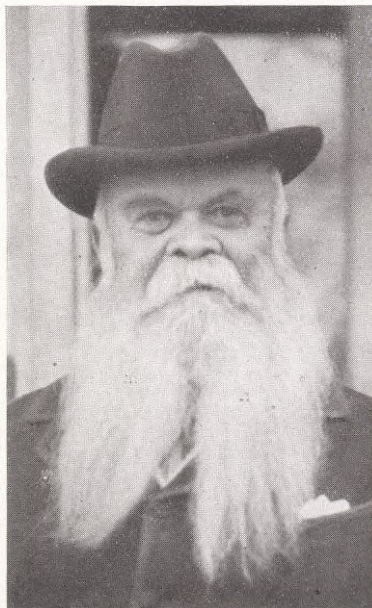

Efter följarefotografier.

Kliché: Göds Ritbyrå & Klichéanstalt, Öbg.

Konung Gustaf, som fortfarande vistas i Södern för vila och rekreation, ägnar sig där livligt åt sin favoritsport, tennis. I dagarna har konungen på de parkomslutna Beau-Site-tennisbanorna i Cannes mött ex-konung Manuel av Portugal, också han livligt intresserad av det vita spelet, i vilket även han nått betydande skicklighet. Övriga medspelare voro de båda berömda världsmästarinnorna i tennis mrs Beamish, England, och m:lle Lenglen, Frankrike.

Spelet åsågs av en talrik och exklusiv publik, spetsarne inom den vid Rivieran under säsongen samlade främlingsströmmen med talrika representanter för regerande och detroniserade europeiska furstehus. Rörande tävlingens utgång hava motstridiga uppgifter lämnats av telegrambyråer och korrespondenter. Det vill dock synas, som skulle konung Gustaf under samspelet med m:lle Lenglen hava besegrat ex-konung Manuel och mrs Beamish men med den sistnämnda som medspelare hava lidit ett nederlag. Konung Gustaf brillerade i spelet, och hans vackra

retourer av även mycket svåra bollar uppkallade oemotståndligt åskådarna till hjärtligt bifall.

Amerikanska tidningar ha i dagarna ofentliggjort ett meddelande om förre amerikanske ministern i Sverige W. W. Thomas, i det de berätta, att det icke är omöjligt, att president Harding kommer att på nytt göra honom till Förenta staternas representant vid Svenska Hovet.

Minister Thomas, som i år blir icke mindre än 82 år, komme i så fall att ha gjort tjänst i Sverige under fem amerikanska presidenter. Han utnämndes första gången till konsul i Sverige av ingen mindre än den berömda presidenten Abraham Lincoln och har sedan varit minister här under presidenterna Harrison, Mc Kinley och Roosevelt. Alltså skulle Harding nu möjligen bli den femte president, som har begagnat sig av Thomas tjänster i Sverige. Denna de amerikanska tidningarnas förmodan får dock stå för deras egen räkning.

W. W. THOMAS. Förenta Staternas förutvarande minister vid Svenska Hovet. Nu, trots de 82 åren, i amerikanska tidningar ifrågasatt för samma post. Efter senaste porträtt. — Kliché: Göds, Öbg.

Efter fotografen

Kliché: Goës, Gbg.

DE SVENSKA DELTAGARNE I RYTTARTÄVLINGARNE I NIZZA.

Fr. v.: Löjtnant P. A. Wikström, ryttmästare A. Nordlander och underlöjtnant T. C. E. Byström, samtliga vid Skånska Husarregementet, därunder i civil dräkt, ingenjör C. Rasch, som deltar i träningsarbetet i Nizza.

Internationella militära hästtävlingar öppnades den 16 april i Nizza. Öppningshögtidligheten övervars av konung Gustaf. Bland deltagarne finnas även ett flertal svenska officerare.

Efter fotografen

Kliché: Goës, Gbg.

Amatörfoto. A. Lindström, Varberg.

**Goda fotografier
för omslagsvignetten**

— genre och landskap — äro välkomna och honoreras vid införandet.

Amatörfoto. A. C. Westlund, Varberg.

”KOCKENBURG”, VARBERGS FÄSTNINGIS STÖRSTA MÄRKLIGHET, skall restaureras.

T. v.: ”Kockenborg”, den märkliga snäckgången; t. h.: Sydöstra fästningsbastionen med ”Kockenborg”. — Kliché: Ernst Silfverqvist.

Text å sid. 486.

På A.-B. Bukowskis konsthandels sedvanliga stora vår-auktion, som i år ägde rum den 14—15 april, gjordes ett synnerligen ståtligt förvärf till Nationalmuseum, då nämligen ett porträtt av Sofia Albertina som flicka, målat av Lorens Pasch d. y. inköptes för en summa av 4,900 kr. Inköp å den ifrågakvarande auktionen gjordes jämväl för Göteborgs museum samt Kulturhistoriska museet i Lund.

Det föremål, som betalades högst var för övrigt en liten Zornakvarell "Spanjorska" målad 1882, som betingade ett pris av 10,300 kr. I sin helhet inbragte auktionen i fråga en slutsomma av 195,735 kronor.

*

Mästaren bland Danmarks konstnärer professor Joakim Skovgaard, vars namn genom den av honom verkställda utsmyckningen av Viborgs domkyrka blivit känt och berömt även utanför Nordens gränser, har av Domkyrkorådet i Lund mottagit det smickrande uppdraget att inkomma med ett utkast till dekorerings av tämpels absis. Svenska konstnärer hava redan tidigare prövat sina krafter på denna uppgift, utan att dock någon av dem lyckats att i önskad riktning lösa problemet. Kyrkan är i sig själv mörk och särskilt ifråga om absisen äro ljusförhållandena ofördelaktiga, vilket i utomordentlig grad försvårar den konstnärslaga uppgiften. Dekoreringsen skall utföras i glasmosaik.

Det är en lång och vacker konstnärsbana Joakim Skovgaard har bakom sig. Till äldern icke bland de äldsta av sitt lands målare är han som konstutövare deras ypperste representant. Han är född i Köpenhamn 1856 som son till landskapsmålaren professor P. C. Skovgaard. Efter att hava studerat vid

Efter fotografi.

Kliché: Ernst Silfverparre.

SOFIA ALBERTINA SOM FLICKA. PORTRÄTT AV LORENS PASCH d. y. Nyförvärf för Nationalmuseum.

Konstakademien i Köpenhamn vistades han för fortsatta studier utomlands och var bl. a. elev hos Bonnat i Paris. Hans arbeten tillförde honom tidigt berömmelse liksom även höga utmärkelser. Han blev sålunda medlem av danska konstakademien, Akademirådet, professor vid Konstakademien och slutligen, förra året, dess direktör. Utsmyckningen av Viborgs domkyrka, ett arbete vilket tog många år i anspråk, betraktas som hans mäst betydande verk, men hans ryktbarhet knyter sig även till andra arbeten, för att nämna några "Eva och ormen" på Konstmuseet i Stockholm, "Bethesda damm" i Nationalgalleriet i Kristiania "Den goda herden", som tillhör prins Eugen, "Kristus i de dödas rike" på Konstmuseet i Köpenhamn m. fl.

Personligen är Joakim Skovgaard en tillbakadragen natur och lever sitt liv fjärran från världen, vars beundran dock gång efter annan, som nu senast genom hänvändelsen från Sverige, finner vägen fram till mästararen i den avskildhet, i vilken han älskar att tillbringa sina dagar.

A. H.

Till bild å sid. 785.

Varbergs fästnings märkligaste del, snäckgöngen "Kockenborg", kommer på föranstaltande av Historie- och Antikvitets-akademien att restaureras under sammans lopp. "Kockenborg", som fått sitt namn efter en av Christian IV:s arkitekter, härstammar från början av 1600-talet och har endast ett motstycke här i Norden, nämligen Rundetaarn i Köpenhamn, det senare byggt efter förebild av "Kockenborg".

Den nämnda snäckgöngen, vilken befinner sig i fästningens sydöstra bastion, består av en yttre och en inre rundmur, lodrätt uppförda genom bastionen och näende upp till dess krön. Mellan dessa murar löper under tegelvalv en spiralformig väg, ursprungligen så starkt byggd, att den kunnat beköras med kanonspann. "Kockenborg" går under borgens markyta och vidgar sig här till kryptor, rum o. salar samt gångar, vilka leda till andra delar av fästningen. En underjordisk gång lär hava varit framdragen en betydande sträcka med mynningen ett stycke öster om den nuvarande staden. Samtliga dessa anläggningar hade givetvis på sin tid stor betydelse i fråga om fästningens försvarskraft. Stora skador hava anställts i dem genom inträffade ras. Den nu beslutade restaureringen, för vilken 30,000 kr. stå till förfogande skall omfatta "Kockenborg" ooh de vid dess bas befintliga underjordiska rummen och gångarna. Arbetet skall ledas av lektor Karl Berlin, Lund.

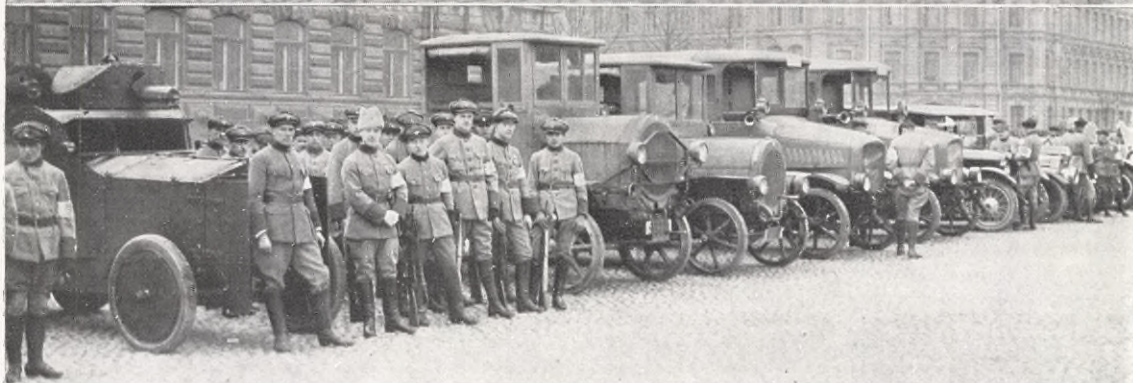

Efter fotografi.

Kliché: Göts Bildtryck & Klubbhandel, C.

PROFESSOR JOAKIM SKOVGAARD, direktör vid Köpenhamns Konstakademi, och berömd för sin dekorerings av Viborgs domkyrka, har från Lunds domkyrkoråd emottagit uppdrag att utarbeta förslag till konstnärlig utsmyckning av Lunds domkyrkas stora altarnisch.

HELSINGFORS SKYDDSKÅR UNDER NY CHEF

Vid Hälsingfors skyddskår ägde den 17 april chefskifte rum, i det att *major Sarlin*, som organiserat kåren och sedan stått som dess ledare, då frånträdde denna befattning och överlämnade befälhavarskapet till generalmajor *P. von Gerich*, vars namn är känt från finska frihetskriget.

Högtidligheten inleddes med parad på Sandviks-

torget av Södra Nylands skyddskårer vilka därefter marcherade genom staden.

Vid middagstiden tog Hälsingfors skyddskår med alla vapenslag uppställning på Järnvägstorget och bildade fyrkant, varefter chefsbytet under övliga militära högtidliga former försiggick. Truppen räknade c:a 6,000 man. Samma dag fick kåren mottaga 10,000 mark av en engelsman som vistas på besök i staden

och som gripits av beundran för den finska skyddskårsiden.

Efter fotografier.

Kliché: Göss, Gbg.

Överst: DEN NYE CHEFEN, GENERALMAJOR P. VON GERICH (X) passerar jämte den avgående chefen, major Sarlin, lederna, i vilka främst märkas kårens old-boys.

Därunder: DEN NYBILDADE AUTOMOBILBATALJONEN med dess pansarbilar, lastbilar och personautomobiler.

Nederst: VELOCIPEDKOMANIET o. KRIGSHUNDSAVDELNINGEN.

Hrr Fotografier uppmanas att vid insändandet af fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbragt på fotografiets baksida. Endast på angifves firmanamnet.

Efter fotografi.

Kliché: Goës Ritbörå & Klicheanstalt, Gbg.

ANTIKA TÄMplet I POTSDAM, DÄR BISÄTTNINGEN ÄGDE RUM.

Tyska ex-käjsarinnans bisättning i mausoléet i parken till Neues Palais i Potsdam, vilken ägde rum den 19 april, föregick under utvecklande av en ståt och imponerande prakt, som återspeglade icke den innevarande nedgångsperioden i tyska rikets historia utan den förgångna käjsartidens hela makt och glans. Det var dock ej det för högtiden fastställda ceremonieleet, vilket tvärtom präglades av stor enkelhet, som förlänade akten dess pompösa karaktär, utan den imponerande, helt frivilliga anslutning högtiden fick, främst av representanter för käjsartidens lysande militärmakt och ämbetsmannavärld, men också av det nuvarande Tysklands militära organisationer och dess studerande ungdom, liksom även av de breda folklagren. Tiotusen officerare ur den upplösta kjäserliga krigsmakten, däribland de ärehöjda stora häröfvarne från kriget, hade givit möte, vidare malteserriddarne i sina vita kappor med svarta kors, Johanniterriddarne i svarta kappor med vita kors, talrika representanter för prästståndet i stor ornat, ämbets- och tjänstemän, studentkårernas medlemmar i sina vackra dräkter och under krusflorsbehängda fanor, krigareföreningar och riksvärnstrupper. Och utom dem hundratusen käjsartrogna medborgare ur alla samhällsklasser, vilka kommit för att bringa den hänsovna furstinnan sin sista hyllning.

Efter fotografi.

Kliché: Goës Ritbörå & Klicheanstalt, Gbg.

DOORN I HOLLAND, DÄR EX-KÄJSAREN UPPEHÅLLER SIG OCH DIT OFÖRVILLAD MEDKÄNSLA I dessa dagar söker sig.

Deltagarna i bisättningshögtidligheten samlades vid stationen Wildpark i Potsdam, dit extratåget med ex-käjsarinnans stoft redan föregående dag anlänt från Maarn i Holland, där villan Doorn, i vilken ex-käjsarparet under exilen bott, är belägen. Före överförandet av kistan till Tyskland var i sorgehuset en minneshögtid anordnad, vilken övervars av ex-käjsaren och ex-kronprinsen samt ännu några av ex-käjsarparets barn.

I spetsen för den procession, som från järnvägsstationen Wildpark förde kistan till mausoléet, gick överhovpredikanten d:r Dryander, följd av officersdeputationer från ex-käjsarinnans förutvarande regementen. Närmast före likvagnen syntes general von Falkenhayn, som på ett sammetshyende bar den bortgångna furstinnans ordnar. Efter kistan, som stod på en låg vagn och täcktes av ett lilafärgat sammetskläde, vars hörn hölls av fyra riddare av Svarta Örnns orden, kom ex-kronprinsessan Cäcilie, förd av prins Eitel Friedrich, samt vidare prinsarne

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfverperre.

GENERALFÄLTMARSKALKEN VON HINDENBURG.

Adalbert, August och Oscar samt övriga medlemmar av det förutvarande kjäserliga huset och representanter för rikets tidigare regerande furstehus. Därefter följde general-fältsmarskalk v. Hindenburg och general Ludendorff, storamiral von Tirpitz m. fl. Det långa tåget som avslutades av en turkisk och en österrikisk deputasjon, skred i långsamt tempo fram genom slottsparken, där krigarföreningar, studentkorporationer, kransdeputationer och delegationer för politiska och andra organisationer tagit uppställning

Forts. å sid. 495.

STOFT ÅTERBÖRDAS TILL HEMLANDET

1. PROCESSIONEN LÄMNAR WILDPARKSTATIONEN. Främst: Ex-kronprinsessan och prins Eitel-Friedrich, därefter fr. v.: prinsarne August Wilhelm, Adalbert och Oscar samt prinsessorna och sist ex-kronprinparets söner. — 2 och 3. PROCESSIONEN FRAMFÖR NYA PALATSET I POTSDAM. 2. De av ex-käjsarinnan förut burna ordensdekorationer, vid sidan av dessas tillfälliga bärare general v. Falkenhayn vilken sedan bar insignierna. — 3. Prästerskapet företrätt av överhovpredikanten dr. Dryander. — 4. TYSKA STRIDSKRAFTERNAS STORA NAMN I PROCESSIONEN: 1. Excellensen v. Ludendorff, 2 generalfältmarskalken v. Hindenburg, 3. storamiralen v. Tirpitz, 4. general v. Kluck, 5. general v. Heeringen, 6. general v. Gallwitz.

Efter fotografier.

Kliché: Götz, Gbg.

TILL 100-ÅRS DAGEN AV NAPOLEON I:s DÖD DEN 5 MAJ.

Frankrike rustar sig i dessa dagar för att värdigt begå hundraårsminnet av Napoleon I:s dödsdag, d. 5 maj. En för ändamålet tillsatt kommitté har planlagt omfattande föreläsningsserier, historiska kongresser, utställningar och folkresor till platser, vilka äro knutna till kaisarens historia. I minneshögtidigheterna skola ingå även religiösa och, som deras mest lysande moment, stora militära fästligheter.

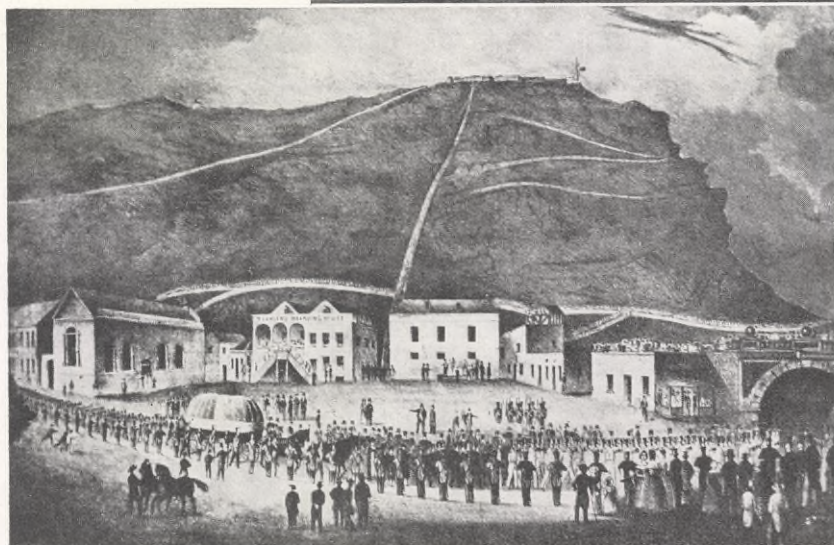
Det var den 17 okt. 1815, som Napoleon efter en sextiosju dagars sjöresa ombord på det engelska krigsfartyget "Northumberland" med sin fåtaliga svit landsteg på St: Helena, denna ogästvänliga klippa, som av vulkaniska krafter rests ur atlantiska havets sköte och

som genom sin avlägsenhet, sin ensliga belägenhet och sina oåtkomliga kuster utvalts som säkraste förvisningsort åt den fallne giganten, för vars möjliga befriande hela Europa bävade.

Då den dystra klippformationen framträdde vid synranden och hans följeslagare grepos av en hopplös nedslagenhet behöll Napoleon herraväldet över sig själv, förde kikaren till sina ögon och mönstrade med intresse och till synes oberörd av situationens tragik de fort, som kransade ön. Landstigningen ägde rum på aftonen och den kaiserlige fången med svit fick sig bostad anvisad i ett litet hus i Jamestown, öns enda stad. Han flyttade dock nästan omedelbart för att undgå befolkningens besvärande nyfikenhet till en utanför staden belägen täck villa "The Briars", vars utrymmesförhållanden dock voro otillfredsställande. Han kvarstannade där i sju veckor, under vilken tid en ny bostad på öns höjdplatå iordningställdes åt honom.

Den nya bostaden, Longwood, innehöll fem rum för Napoleon samt sex rum för hans följeslagare i landsflykten, general Montholon och hans maka, greve Las Cases och hans son samt general Gourgaud. General och madame Bertrand, som även hörde till kaisarens svit, bodde i en särskild villa i närheten. Longwood, som låg 1,730 fot över havet, omgavs av en grässlätt, begrän-

Överst:

"NAPOLEON I:s SISTA DAG".
Staty i marmor av italienske skulptören Vincenzo Vela, utförd 1866 och uppställd i slottet i Versailles.

Mellerst:

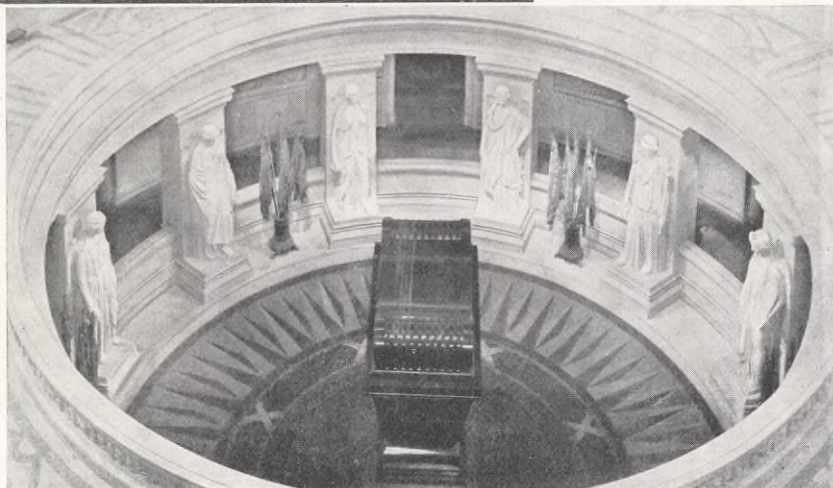
NAPOLEONS STOFT ÖVERFÖRES FRÅN S:T HELENA TILL FRANKRIKE 1840.

Efter en samtida bild från S:t Helena då den provisoriska sarkofag, i vilken kistan var placerad, överföres från graven å ön till hamnen.

Nederst:

NAPOLEON I:s SLUTLIGA VILOSTAD I INVALIDDOMEN I PARIS.

Efter fotografen. Klisché: Benoit Stifversperre.

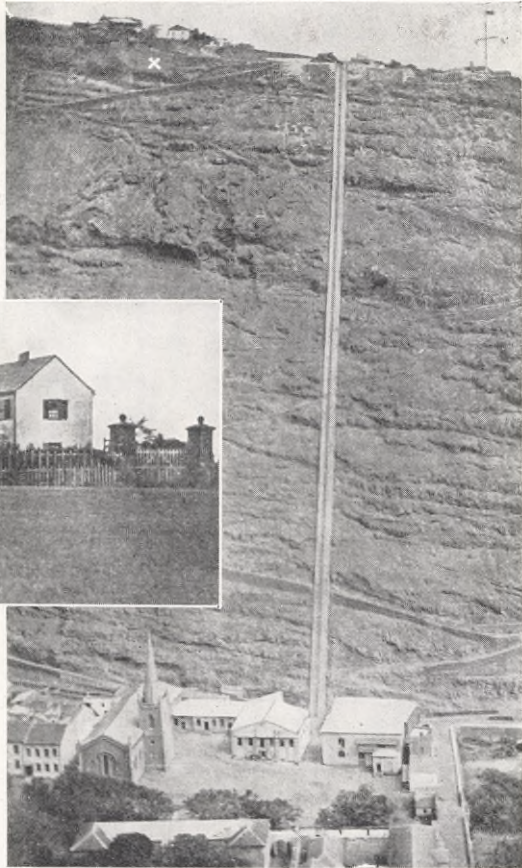
S:T HELENA.

sad av dystra raviner. Den i närheten av bostaden befintliga ridbanan tillät kajsaren att taga de dagliga ridturer, han så mycket älskade, men detta nöje förbittrades av den militära bevakning som av engelsmännen påtvingades honom vid längre utflykter. Han knappade in på ridturerna och inställde dem slutligen helt och hållet. Hans hälsa, som vid ankomsten till Elba varit utomordentligt god, började snart svikta. Sysslösheten, de svikna förhoppningarna på befrielse, enformigheten i det dagliga livet, missnöjet med den ofta onödigt sårande behandlingen från de engelska myndigheternas sida, det otjänliga klimatet, allt detta nedbröt efter hand kajsarens järn-

LONGWOOD, den för den tillfångatagne kajsaren anordnade bostaden, där han tillbringade sin 7 år långa och hårda fångenskap intill dödens befrielse 1821.

hälsa och priggade honom åt den leversjukdom, som den 5 maj ändade hans liv. Under dödsdagen rasade ett våldsamt oväder över ön, stora träd, som trotsat de svåraste stormar, bräcktes under orkanens anfall eller rycktes upp med de väldiga rötterna. Den sjuke kajsarens tillstånd

S:T HELENA.
En del av staden Jamestown med trappvägen upp till Longwood (X). Vägarna gå dels i zig-zag och dels medels den trötsamma omkr. 850 steg långa, raka trappvägen.

Efter fotografier.

S:T HELENA. Staden Jamestown och hamnen. Kliche: Bengt Silfverqvist. Fotografierna tillställda H. 8 D. av en svensk f. d. sjökapten som på sin tid — omkr. 1880 — besökte platsen.

försämrades hastigt, medvetandet började svikta och greve Montholon hörde honom i yrsel viska: "France, armée, tête d'armée, Josephine!" ord som vittnade om att hans minne nu återspeglade gångna lyckligare tider. Han låg därefter i dvala under några timmar, orkanen saktade samtidigt av och dog bort, solen bröt fram i strå-

Forts. å sid. 495.

Fotos. Allard, Göteborg.

Kliché: Gots Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

SCENBILD FRÅN FÖRSTA AKTEN: Fr. v. herr Lars Hansson (Oswald), fru Lotten Seelig-Sandgren (fru Alving) och herr Georg Blickberg (pastor Manders).

T. v.: FRU LOTTEN SEELIG-SANDGREN OCH HERR LARS HANSSON. — Text å sid. 495.

Den 17 april uppfördes av Linköpings musiksällskap under domkyrkoorganisten R. Darells (1) ledning och under stor tillslutning Mendelsohns oratorium "Elias" i Linköpings Domkyrka. Som solister medverkade fruarna Davida Hesse-Lilienberg (3) och Margarethe Lennman (4) samt hrr operasångare Conny Molin (2) och Einar Ralf (5). Utförandet av det k'ävande verket erhöi i lokalpressen de bästa lovord.

Foto. Svansson, Linköping.

ORATORIEKONSERT I LINKÖPINGS DOMKYRKA.

Kliché: Kem. A.-B. Emgt Sjöversparre, Sthlm—Gbg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. G. L. BILLING.
Biskop. — Lund
80 år 29 april.*

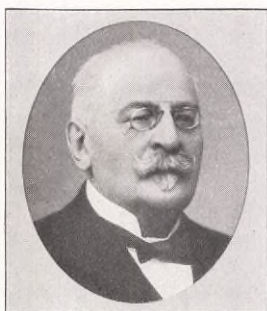
R. E. ZACHRISSON.
Nyutnämnd professor vid
Uppsala universitet.*

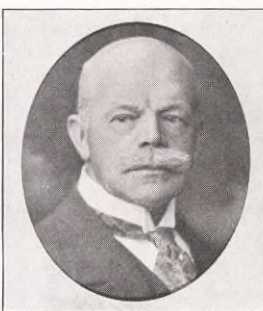
G. A. J:SON VÆRNÉUS.
Rektor. — Linköping.
60 år 4 maj.*

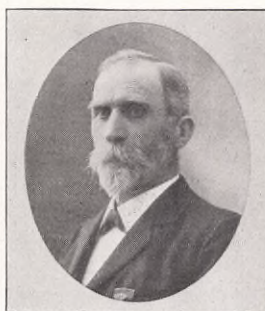
E. HÄGG.
Lektor. — Göteborg.
50 år 20 april.*

L. B. ENGELLAU.
Grosshandl. de. — Stockholm.
75 år 22 april.*

M. J. T. SOMMELIUS.
Direktör. — Hälsingborg.
70 år 29 april.*

C. W. T. SMEDBERG.
Direktör. — Tenhult.
70 år 14 april.*

C. H. HJELME-LUNDBERG.
Direktör. — Örskelljunga.
60 år 25 april.*

J. A. F. CARLSON.
Överste. — Visby.
60 år 4 maj.*

H. A. T. HILDEBRAND.
Provinsialläkare. — Rättvik.
60 år 25 april.*

H. I. MARCUS.
Överläkare. — Stockholm.
55 år 4 maj.*

F. SAMUEL.
Tandläkare. — Stockholm.]
50 år 18 april.*

E. A. J. ANTONSON.
Postmästare. — Stockholm.
60 år 14 april.*

S. S. F. LANDERGREN.
Häradshövding. — Sävsjö.
55 år 3 maj.*

A. H. F. HAFSTRÖM.
Rådman. — Stockholm.
50 år 1 maj.*

I. T. EKSTRÖM.
Förste poissintendent.
Göteborg. — 50 år 30 april.*

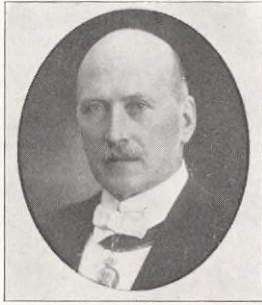
* Data å nästa sida.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Skånska-Obp.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. W. RAMSTEDT.
F. d. Direktör. — Stockholm.
80 år 3 maj.

C. J. J. HYBERG.
Kamrer. F. d. Generalkonsul.
Göteborg. — 60 år 3 maj.*

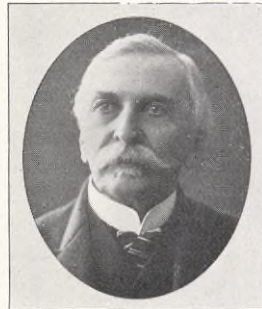
A. V. HESSELGREN.
Stadsrevisor. — Stockholm.
60 år 5 maj.*

A. LINDERSTAM.
Rådman, Underlöjtnant.
Kungsbacka. — 50 år 5 maj.

A. KRAMER †.
Fru. — Malmö.
F. 1836. † 13 april.*

C. N. A. COLLETT †.
F. d. Trafikchef o. dir. — Nora.
F. 1841. † 12 april.*

K. G. PETTERSON †.
F. d. Direktör. — Stockholm.
F. 1852. † 10 april.*

K. E. SIDENBLADH †.
Bankdirektör. — Stockholm.
F. 1878. † 17 april.*

G. H. SILVÉN †.
Fru. — Sjöfalle.
F. 1840. † 10 april.*

E. F. FJELLMAN †.
F. d. Förste Lantmätare —
Örebro. — F. 1841. † 10 april.*

E. PETERSSON †.
Organist o. Folksk.-lärare.
Glava. — F. 1869. † 1 april.*

Porträtt till veckans Porträttgalleri

böra vara av möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av att **alla förnämn angivas, med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket.** Förbiseende häruitinnan utesluter biografi.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag emottagas gärna.

Liljeholms Kem. A.-B. Drott. Sjöförsvarssk., Sjöhm—Gbg.

GOTTFRID BILLING. Stud. 59, fil. dr. 65, prästv. 72, teol. dr. 77, prof. i prakt. teol. 81, biskop ö. Västerås st. 84—98, överhov.-pred. o. preses i Hovkonsist. 85, biskop ö. Lunds st. o. prokansl. f. Lunds univ. 98, Jur. hed.-dr. i Lund 18. Led. av Sv. akad. 1900, av Vetensk.-akad., hed.-led. av Fyslogr. sällsk. Led. av Riksd. F. K. 89—06 o. 08—12 led. av konst. utsk. 92—93, statsutsk. 94, ordf. 08—12, särsk. utsk. 05; v. talman 09—12. Ordf. i landstinget 01—19. Kommend. m. st. k. N. O. Utg. talmr. skr. Biografi o. hetsid.-portr. årg. IV: 45 o. XVII: 32.

EUGEN ZACHRISSON. F. 80, stud. 1900, fil. dr. o. doc. i eng. spr. v. Lunds univ. 09, lekt. i tyska o. eng. spr. v. h. lärarinnesemin. i Stockh. 10. I dagarne utn. t. professor i eng. spr. v. Upps. univ.

ALBERT VÄRNEUS. Stud. 79, fil. dr. 89; v. lekt. i Vänersb. 88—91, lekt. i grek. o. lat. i Link. sdn 91, rekt. där sdn 01. Ordf. i stadsfullm. sdn 19, i drätselk. 09—18. Styr. ordf. i Mell. Österg. järnv. a.-b. sdn 19.

EMIL HÄGG. Stud. 91, fil. lic. o. fil. dr. 11. Sdn 04 lär. v. Göteborg. hand.-inst. Utg. lärob. i tyska spr.

LUDVIG ENGELLAU. Stud. 64, hovr.-ex. 69, tj.-gj. s. å. i Sv. hovr. o. Stockh. rådst.-rätt. Inneh. av firman John Engellau sedan 71. Kassa-förvalt. f. Pa.v. hontoux 94—09. På sin tid styr.-led. i Sundsv. hand.-bank. Led. av dir. i Borgersk. änkehüs.

MALTE SOMMELIUS. Stud. 73, anst. i Krist. e. bank 76, kamrer v. kont. i Hälisingborg 83, led. av centr.-styr. o. dess v. ordf. 97—1900; styr.-led. i Bank a.-b. S. Sverige 04, ordf. 09—10. Verkst. dir. f. Hälising. sockerfabr. a.-b. 92, styr.-led. i Sv. sockerfabr. a.-b. sdn 07. Ordf. i styrelsa f. Hälising.—Landskr.—Eslövs järnv. a.-b., Hälising. hand. inst. Luggude här. mejerifören., Hälising. gummitfabr. a.-b., Skån. jutefabr. a.-b., Rederi a.-b. Hälisingborg. V. ordf. i Hälisingb. sparb., i styr. f. Hälising.—Hälsiehb. järnv. a.-b. Stift. o. på sin tid ordf. i Hälisingb. köpm.-fören. o. Hälisingb.

hand-gymn., samt ordf. i Hälisingb. hand.-fören. fullm. Stadsfullm. 99, v. ordf. 06, ord. 08—19. Landstingsman 93—17. Led. av Riksd. A. K. sdn 11. Led. av 1917 års bankkomm. Biografi o. hetsid.-portr. årg. XVII: 33.

CARL SMEDBERG. Stud. 72, utg. fr. Alnarps lantbr. inst. 74, lär. v. lantbr.-skolor t. 97, förest. f. Jönk. läns lantbr.-skola 97—12, förestånd. f. samma läns lantmannaskola i Tenhult 12—17. Ordf. i komm.-nmd o. st. 91—97. Styr.-led. i Älvsb. l. fröodl. fören. 86—92, led. av Jönk. l. hushållin. sällsk. förvaltn.-utsk. 03—09.

HENRIC HJELME-LUNDBERG. Etabl. 85 beklädn.-affär i Hälisingborg, 01 Svensk-Eng. herrkonfektionsfabr. "Hjelm" i Örkellunga samt 17 fabrik i Ärbo-Fagerhult i samma branch. Verkst. dir. a.-b. fabr. "Hjelm", Konfektionskompaniet a.-b. Ärbo-Fagerhult; ordf. i Konfektionsind. förb. södra krets. Led. av kyrko- o. skolråd, förtroendem. i sparb. v. ordf. i styr. f. högre folksk. Grundl. av samhällst. Hjelmsjö.

AXEL CARLSON. U.-löjtn. v. Smål. gren.-bat. 81, kapt. v. Gen.-stab. 03, öv.-löjtn. där 06, öv.-löjtn. v. Jämtl. fältjäg.-reg. s. å., överste o. chef f. Skarab.-reg. 03, gen.-major o. militärbefälhav. på Gottland. F. d. adj. h. kon. Oscar II.

ALBIN HILDEBRAND. Stud. 80, med. lic. 94, ex. prov.-läk. i Västanfors distr. 96—12, prov.-läk. i Rättviks distr. sdn sistn. år.

HENRY MARCUS. Stud. 83, med. lic. 95, med. dr. 03. U.-läk. v. Lunds asyl 95, överläk. v. Solna sjukhem sdn 96, doc. i psykiatri v. Karol. inst. sdn 03.

FERDINAND SAMUEL. Tandläk.-ex. 94, förste assist. v. univ. tandläk.-inst. i Jena 93; prakt. tandläk. i Stockh. sdn 94. Utg. o. red. aa Nordisk Tandläkaretidsskrift 03—07, red. av Sv. tandläk.-tidn. 07—08. Initiativtag. t. Sv. tandläk.-sällsk. vetenskapl. fond (Millerfonden). Förslagsställ. t.

Efter fotografen.

Kliché: Kem. A.-B. Emgt Sij, keraparre, Söhm—Gbg.

MINISTERN WINSTON CHURCHILL, en av Englands mäkt framträdande statsmän, senast krigsminister har i dessa dagar besökt Palestina och Englands nye president där, sir Herbert Samuel. Vi namnteckna å vår bild. 1 o. 2 Mr o. Mrs Winston Churchill; 3 o. 4 Sir Herbert och lady Samuel; 5 Emir Abdullah, broder till sherif (konung) Feisul, och 6 hans adjutant, öfverste i sherifens armé; 7 o. 8 mr och mrs Edwin Samuel; 9 mr James Rothchild.

T. h.: ENGELSKA BISKOPEN I JERUSALEM, Mc Innes, visar mr Winston Churchill de engelska soldaters gravar, vilka stupade under kriget nära Jerusalem. Mr Winston Churchill lade under sitt uppehåll jämväl grunden till ett blivande hebreiskt universitet på Scopusberget, nära Jerusalem, talade till folket och planterade en palm.

INNEHÅLL: Kompositören Ivar Widéen (biografi och helsidesporträtt). — Konung Gustaf i Cannes. — Tyska kajsarinnans bisättning i Potsdam. — Hundradsminnet av Napoleon I:s död. — Restaureringsarbeten i Varbergs fästning. — Chefskifte vid Helsingfors skyddskår. — Ibsens "Gångare" på Lorensbergsteatern. — Internationella ryttartävlingar i Nizza. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Vecans porträttgalleri.

Efter Adnan Eff.

Kliché: Göds Bildbyrå & Kiv-Monstall, Gbg.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller omlörligt förbud.